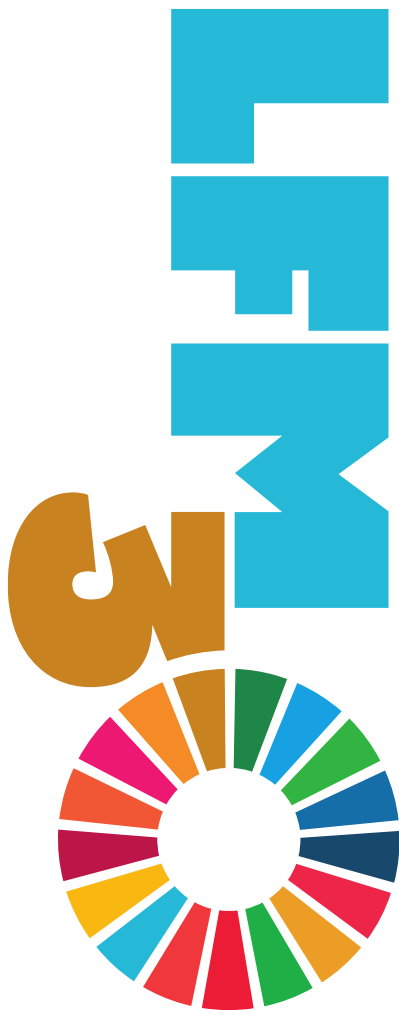

LFM30 Hjälpmedel: Upphandlingsstyrning

**Förslag till upphandlingstexter med fokus på
cirkularitet och ökad resurseffektivitet**

**Arbetsgrupp 2
Cirkulär ekonomi och resurseffektivitet**

Version 1.0 2024-07-22

GENERELLT OM LFM30 OCH DETTA DOKUMENT

LFM30 (Lokal färdplan för en klimatneutral bygg- och anläggningssektor i Malmö 2030) är ett lokalt initiativ för att påskynda bygg- och anläggningssektorns klimatomställning och genomförande av Agenda 2030.

I nedan ges förslag till skrivningar som kan användas i olika delar av allmänna föreskrifter (AF). Generella skrivningar, oberoende av projekttyp, ligger först. Sedan följer eventuella skrivningar med fokus på ombyggnation respektive nybyggnation. Koder anges både för totalentreprenad och utförandeentreprenad. Röd text är hjälptext som ska ersättas med objektspecifikt innehåll. Blå text förklarar och exemplifierar.

Dokumentet är framtaget av Arbetsgrupp 2 Cirkulär ekonomi och resurseffektivitet i samverkan med Arbetsgrupp 5 Klimatneutral förvaltning, drift och underhåll. Underlaget är framtaget vid en workshop i augusti 2023 med deltagare från LFM30 AG2. Materialet (version 1.0) är sammanställt av planeringsgruppen för AG2 och AG5, bestående av Ulla Janson (LTH), Maria Nilsson (HSB), Åke Thidell (LU, IIIIEE), Emilia Sevelius (Forsen), Linda Lissmatz (Stena), Madeleine Nobis (Liljewall), Lovisa Friberg (Skanska) samt Anna Bernstad (Stadsfastigheter, Malmö stad). Input har under arbetets gång givits från upphandlingsutskottet inom AG 3 samt CCBuids arbetsgrupp för cirkulär upphandling.

Området utvecklas kontinuerligt och inspel välkomnas varmt! LFM30 och deltagare i arbetet med att ta fram dessa förslag tar inget ansvar för möjlighet/lämplighet att ställa dessa krav utifrån ett juridiskt perspektiv.

FÖRSLAGSTEXTER

Del av FFU	Förslagstexter
AFD/AFC.15 Varor	Utredning om möjlighet att hyra följande delar av inredning ska ske under detaljprojekteringen: [Ange typ av inredning där det är intressant att utreda möjlighet för inhyrning.] Kontorsinredning och belysning är exempel på tjänster som kan leasas. För följande byggvaror/inredning ska det finnas möjlighet till återtagande från leverantörens sida, efter nyttjande: [Ange typ av material/inredning där leverantörer också har system för återtagande efter det att produkten demonterats i framtiden]. Tarkett och Bruksspecialisten är exempel på företag som tar tillbaka material efter demontering. Entreprenören ska arbeta aktivt för att använda återanvänt material i projektet. Resultatet ska som lägst nå nivå [Guld alternativ 1 eller 2] för indikator 13 enligt Miljöbyggnad v. 4.0. Observera att byggvara och byggprodukt i indikator 13 är synonymer, medan produktgrupp är ett bredare begrepp, t.ex. skivmaterial där bland annat gips ingår. Förtydligande kan med fördel göras genom exempel, t.ex. avses samtliga typer av armaturer som "produktgrupp", eller är "nedpendlande armaturer" en produktgrupp. Hur detta definieras påverkar totalmängd som andelen ska beräknas mot. I väntan på förtydligande från SBGC kan detta med fördel förtydligas i FFU. För Svanen-projekt: X poäng [specificera om kravet ska gälla 1, 2, 3 eller 4 poäng] ska tas för "Återanvända byggprodukter och material" enligt P15 i Svanen kriterieversion 4. Entreprenören ska redovisa för hur kravet ska uppnås och redovisas. Relevant vid ombyggnation: Vid standardhöjande ombyggnad av lokal/lägenhet ska i första hand så mycket som möjligt av befintlig inredning/planlösning behållas, i andra hand ska återbrukad byggvara användas, i tredje hand ska byggvara tillverkad av återvunnen råvara användas, i fjärde hand av förnybar råvara och i sista hand ska byggvara tillverkad av ny, ej förnybar råvara användas. (Observera att Hyresgästföreningen har ett pågående arbete med att hitta en mall kopplat till hyressättning med fokus på bevarande/återbruk). Relevant vid ombyggnation: Entreprenören ska inför arbetenas påbörjande samråda med och till Beställaren redovisa valda lösningar och byggvaror. Bedömning om möjlighet för bevarande/återbruk ska ske utifrån beställarens mall för återbruksinventering, se [Hänvisa till Förteckning över förfrågningsunderlag, Övriga handlingar, AFB.22].

AFD/AFC.151 Varor från entreprenören	I utförandeentreprenad bör det anges för vilka varor som nedan gäller. Om möjligt bör ungefärlig tidsåtgång för fackmannamässig bedömning som antas krävas för nedan också anges: För återbrukade byggvaror/material utgår krav på garanti. Entreprenören, alternativt kompetens anlitad av denne, ansvarar för att ta fram ett beslutsunderlag, baserad på en fackmannamässig bedömning av kvalitet och kvarvarande livslängd. Om standarder finns utvecklade för aktuella byggvaror/material, så ska dessa ligga till grund för bedömningen. Byggåterbruksguiden byggåterbruksguiden_220117.pdf (ccbuild.se) kan användas som utgångspunkt för bedömningen. Skriftligt godkännande av beställaren krävs innan användning av återbrukade varor/material. Nedan kan framför allt användas vid samverkansentreprenader och i ramavtal: Procentuellt påslag om 15 % utgår för av entreprenören föreslagna, och av Beställaren godkända, inköpta återanvända material och varor. Om inköpspris saknas uppskattas detta till 50 % av värdet för likvärdig jungfrulig produkt.
AFD/AFC.152 Varor eller arbeten från beställaren	För återbrukade varor/material som tillhandahålls av Beställaren utgår varugaranti, men Entreprenörens garanti på sitt arbete ska kvarstå. Om beställaren har ett eget återbrukslager kan den här typen av skrivning övervägas: Entreprenören ges tillgång till Beställarens återbrukslager och varor/material i detta ska i första hand användas i projektet, efter godkännande av Beställaren. [ange vidare information om hur entreprenören kan se vilka varor som finns i lagret, hur varor kan reserveras, var lagret finns, hur entreprenören får tillträde, hur varor som entreprenören hämtar från lagret noteras i beställarens lagerhållningssystem, alt hänvisa till dokument där detta anges]. Om beställaren har byggnader som kommer att rivas/byggas om i en tidsram som är relevant för projektet kan den här typen av skrivning övervägas: Entreprenören ges tillgång till material från kommande [rivning/ombyggnation] av [ange byggnader] och varor/material som kan hämtas därifrån ska i första hand användas i projektet, efter godkännande av Beställaren. [ange vidare information om hur entreprenören kan se vilka varor som finns i byggnaden, t.ex. genom att tillgängliggöra genomförd cirkularitetsinventering. Ange även när varor/material finns tillgängliga och eventuella kostnader för transporter som entreprenören ska stå för].
AFD/AFC.224 Entreprenörens kvalitets- och miljöplan	Entreprenörens miljöplan ska vara objektsanpassad och innehålla: - Rutiner för att säkerställa projektmål / krav på klimatprestanda för projektet, inkluderat klimatberäkning och förbättring i enlighet med LFM30. - Rutiner för att säkerställa att avfall och svinn uppstår i projektet. - Rutiner för att säkerställa hög källsorteringsgrad - Plan för att använda återbrukade material/varor under projektet [genom användning av beställarens återbrukslager/utifrån beställarens återbruksplan/utifrån identifiering av lämpliga material från externa aktörer/annat]. - Plan för hur krav enligt Miljöbyggnad indikator 13 nivå Guld ska uppnås i entreprenaden.

	- Plan för hur krav O10 [samt valda poängkrav P12, P13, P14 & P15] enligt Svanen version 4 ska uppnås i entreprenaden. - Plan och system för hur samtliga överblivna varor och material, så som gipsskivor och isoleringsmaterial, från entreprenaden ska hanteras för att säkerställa användning och att de inte blir avfall. Detta kan ske genom internt återbrukssystem, extern återbruksmäklare eller likvärdigt. - Rutiner för egenkontroll för att säkerställa att beställarens miljökrav uppnås. - Förslag till objektsanpassad miljöplan skall lämnas senast vid första [projekteringsmötet/byggmötet, anpassas utifrån entreprenadform]. - Slutlig miljöplan skall fastställas i samråd med beställaren.
AFD/AFC.2251 Beställarens kvalitets- och miljörevision	Entreprenören ska vid förfrågan kunna redovisa hur de säkerställt att projektets miljökrav efterlevs. Beställaren ska beredas möjlighet att genomföra miljörevisioner/miljöronder för att följa upp ställda krav. Entreprenören ska tillhandahålla dokumentation samt medverka vid miljörevision/rond som beställaren genomför, alternativt som genomförs på beställarens uppdrag.
AFD/AFC.611 Ersättning för ÄTA-arbeten	För material- och fabrikatsbyten, inklusive byten till återbrukade material, utgår inte entreprenörarvode.
AFD/AFC.624 Fakturerings	Faktura betalas inte förrän miljöplan överlämnats till och godkänts av beställaren.
AFG.82 Renhållning	Minst 70 viktprocent av det ofarliga byggavfallet från byggarbetsplatsen sorteras för återanvändning eller materialåtervinning i enlighet med avfallshierarkin. Beräkning av nyckeltal ska göras utifrån Byggföretagens riktlinjer, bilaga 22, avsnitt 3.1.2 (Microsoft Word - Bilaga 22 Nyckeltal för bygg- och rivningsavfall samt återbruk 231127 (byggforetagen.se)). För Svanen-projekt: X poäng [specificera om kravet ska gälla 1, 2 eller 3 poäng] ska tas för minskning av byggavfall enligt P12 i Svanen kriterieversion 4. Entreprenören ska redovisa för hur kravet ska uppnås och redovisas. Statistik på totala avfallsmängder under entreprenadtiden ska delges beställaren kvartalsvis samt inför slutbesiktning, presenterat enligt nedan, utifrån Byggföretagens riktlinjer, bilaga 22 (Microsoft Word - Bilaga 22 Nyckeltal för bygg- och rivningsavfall samt återbruk 231127 (byggforetagen.se)): - Total mängd icke-farligt avfall från Byggnad - Total mängd icke-farligt avfall från Mark - Byggavfall per ytenhet i enheten kg/m2 BTA (ange även vilket antal BTA som använts i beräkningen) - Sorteringsgrad för materialåtervinning i enheten % Utsortering av avfall ska ske enligt Avfallsförordningen samt nedan kategorier:

- Spill från plastmattor ska hanteras enligt GBR-system för återtagande.
- Gipsspill samt gipsavfall från ombyggnation/rivning ska separeras från ev. kakel, isolering och elinstallationer, förvaras väderskyddat och gå till materialåtervinning som råvara till ny gips.
- Spill från glasull respektive stenull ska separeras, förvaras väderskyddat och gå till materialåtervinning som råvara till nya isolermaterial eller andra produkter /material som möjliggör ersättning av jungfruliga produkter/material.
- Fönsterglas (ska gå till återvinning av planglas om återanvändning av hela fönster ej är möjligt).
- Pallar av standardformat ska returneras enligt Retursystem Byggpall alternativt till leverantören
- Kabeltrummor ska returneras till leverantören

Lägg till ev ytterligare fraktioner som kan omhändertas

För svanen-projekt:

X poäng [specificera om kravet ska gälla 1 eller 2 poäng] ska tas för återtagningssystem enligt P14 i Svanden kriterieversion 4. Entreprenören ska redovisa för hur kravet ska uppnås och redovisas.

Eftersortering av avfall ska godkännas skriftligen av Beställaren och godkännes endast om det kan säkerställas att det ej leder till försämrade möjligheter för materialåtervinning, och tillsynsmyndighet godkänt dispensen.

Efter avslutad entreprenad ska avfallshanteringens redovisas i form av mängder och mottagare. Uppgifter ska överlämnas i samband med slutbesiktning till [ange om informationen ska levereras till något särskilt system eller roll i projektorganisationen, samt om det finns önskemål om i vilket format data ska levereras, t.ex. excelfil].